

Հոդմային Էներգիայի արտադրությանն ու փոխադրմանը առնչվող խնդիրները, Այովա:

ՀԾԿԱԱ (NARUC) Էներգետիկայի ոլորտի կարգավորման
համագործակցության ծրագիր

Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները
կարգավորող հանձնաժողովը եւ Այովա նահանգի (ԱՄՆ) հանրային
ծառայությունների խորհուրդը

Զեկուցող՝ Զոն Քոնրադ
Աշխատակազմի ղեկավար
Այովա նահանգի հանրային
ծառայությունների խորհուրդ
14 հունիսի, 2010թ.

Առաջարկություններ

- Ուշադրությունը կենտրոնացնել շահագործման խնդիրներին
- Ուսումնասիրել առաջարկի ավելցուկի առկայության իրավիճակները
- Լուծել ծախսերի վերահատկացման խնդիրները,
- Առաջմահերթությունը տալ արտահանման հզորություններին,
- Իրականացնել կրթական ու քաղաքականության զարգացման բարեփոխումներ,
- Վերագնահատել ջերմային կայանների դերը շուկայում,
- Կանխատեսել հողմային ռեսուրսների օգտագործումը կարճաժամկետ հատվածում:

Հողմային էներգետիկայի ինտեգրման մարտահրավերները

“Միդվեստ Այ-Էս-Օու” (Midwest ISO)

- Հողմային էներգետիկայի բազմաթիվ ընկերություններ չունեն աշխատանքի փորձ MISO մեխանիզմով:
- Դաշնային քաղաքականության ոչ ճշգրիտ մոտեցում և դաշնային փոխադրման միջոցների անհասանելիություն:
- Ցածր բեռնվածության ժամանակահատվածներ և ածխի օգտագործման պարտադիր պահանջներ,
- Մարտահրավերներ մասնավոր հողմային էլեկտրակայաններ տեղադրողների կողմից՝ պետական հողմային էներգետիկայի զարգացման ծրագրերի նկատմամբ:

Հողմային Էներգետիկայի ինտեգրման մարտահրավերները “Միդվեստ Այ-Էս-Օու” (Midwest ISO)

- Փոխադրման սահմանափակ, ոչ պատշաճ կամ թույլ հզորություններ,
- Ժամանակացույցի անճշտություն **MISO** հովհարային համակարգում/փոխադարձ կապի ապահովում
- Արտահանման ենթակառուցվածքի թարմացման ժամանակահատված, նոր ծախսեր
- Էներգիայի խնայողության մեխանիզմի բացակայություն, որը կարող է նպաստել հողմային էներգետիկայի ինտեգրմանը,
- Գոյություն ունեցող շուկայում տեղեկատվության ուի գիտելիքի բացակայություն՝ հողմային ռեսուրսների ճիշտ ներգրավման վերաբերյալ:

Հոդմային էներգետիկայի ինտեգրման մարտահրավերները

- Մեջընդմիջելիություն
- Տեղաբաշխման հնարավորություն
- Տեղակայման հեռավորություն
- Քամու փոփոխականություն
- Տեղակայման հողատեսքերի պահանջներ
- Թանկ արժեք
- Կարգավորում

Հարկային արտոնություններ և վարկեր վերականգնվող էներգետիկայի ոլորտին

- **Դաշնային կառավարության կողմից հարկային արտոնություններ՝ 2.1 ԱՄՆ \$/կՎժ համար (գումարը ճշգրտվում է տարեկան կտրվածքով՝ արժեզրկումը հաշվի առնելու նպատակով), որը տրամադրվում է արտադրական աշխատանքի առաջին տասն տարիների ընթացքում:**
- **Այովա նահանգի էներգետիկ ծրագրերի հարկային արտոնություններ (Այովայի օրենսգիրք 476B)**
  - 1.0 ԱՄՆ ցենտ / կՎժ համար (վերաբերում է վաճառքին ու սեփական կարիքների համար օգտագործմանը)
  - Վերաբերում է միայն հողմային էներգիայի արտադրության 2ՄՎ գերազանցող կայաններին (0.75ՄՎ կամ ավելին ապահովող կայաններին, որոնք կիրառվում են դպրոցների ու հիվանդանոցների համար)
- **Այովա նահանգի էներգետիկ ծրագրերի հարկային արտոնություններ (Այովայի օրենսգիրք 476C)**
  - 1.5 ԱՄՆ ցենտ / կՎժ համար (վերաբերում է վաճառքին միայն)
  - Ուղղված է առավել փոքր ծրագրերին ու հատուկ կայաններին

Այնվայի հաջող փորձը հողմային Էներգետիկայի ոլորտում

- Վերականգնվող էներգետիկայի զարգացման համար համեմատաբար արդյունավետ ենթակառուցվածքի առկայություն,
- Մուտքի ապահովում էլեկտրաէներգիայի շուկաներ և **MISO** համակարգի օգնությամբ հողմային էներգիայի ոլորտի ինտեգրում նոր շուկաներում:
- Հողմային էներգետիկայի կազմակերպությունների համար կարգավորման արտոնությունների ապահովում՝ կիրառելով սակագների սահմանման նորարարական սկզբունքները:
- Կարգավորման արտոնության տրամադրում՝ հողմային էներգիա արտադրողներին նոր հզորությունների ստեղծումը առանց համապատասխան թույլտվության իրականացնելու մասով:
- Դաշնային ու պետական հարկային արտոնությունների սահմանում հողմային էներգիա արտադրողներին

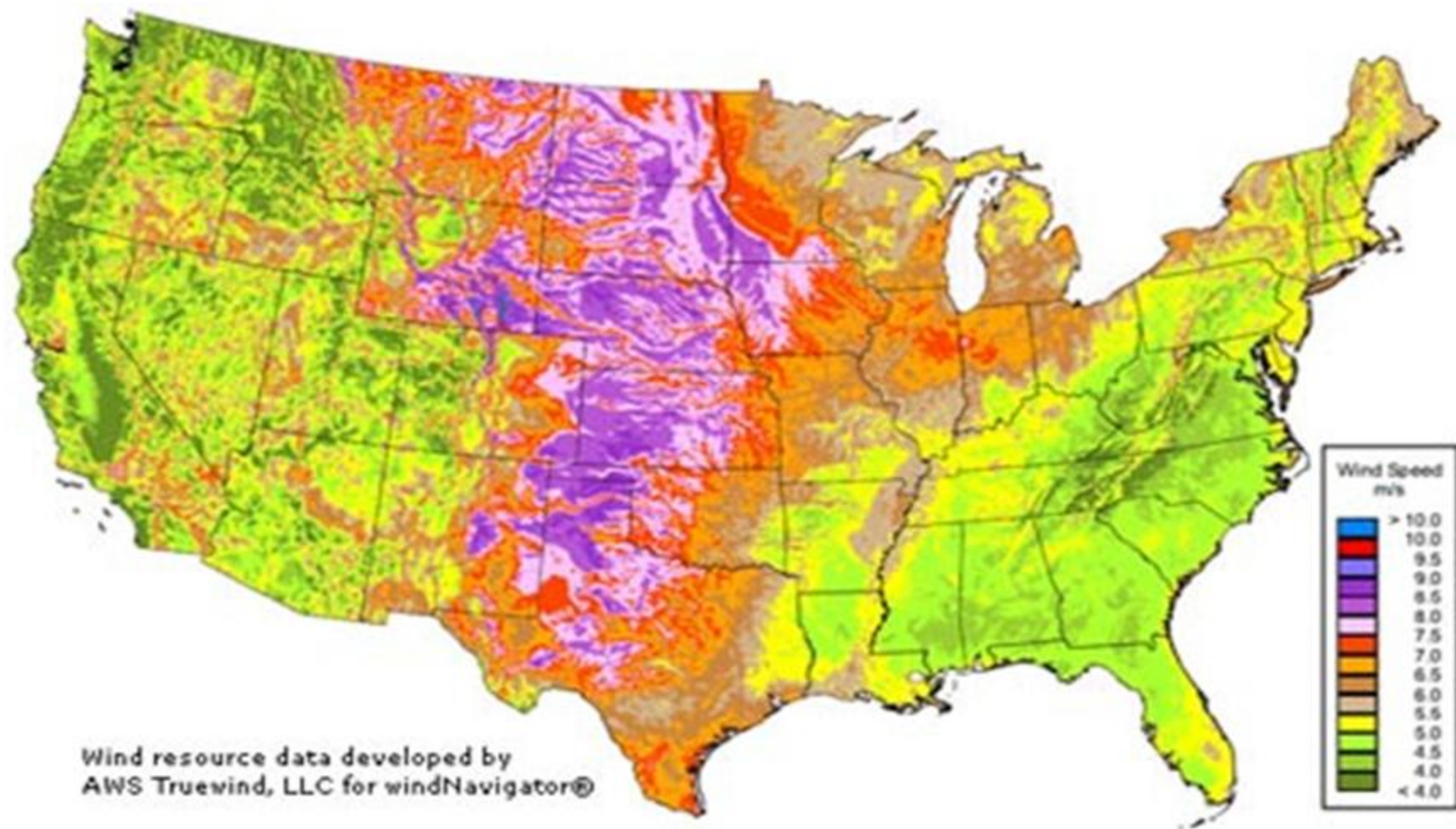
Այովայի հաջող փորձը հողմային էներգետիկայի ոլորտում

- Հողմային ռեսուրսի բավարարությունը
- Այովան գտնվում է այնպիսի նահանգների միջև, որոնք պարտավորություն ունեն ապահովելու Վերականգնվող էներգետիկայի նվազագույն պահանջները
- Պետական քաղաքականությունը նպաստում է հողմային էլեկտրակայանների տեխնոլոգիական միավորների արտադրության զարգացմանը:
- Բարելավվել է հողմային էլեկտրակայանների ինժեներական նախագիծը, որի արտադրության ծախսերը նվազել են դեռ 1990թ-ից:
- Հողմային էլեկտրակայանների պահեստամասերի արտադրության համար նահանգի տարածքում կիրառվող համեմատաբար ցածր արդյուաբերական էլեկտրամատակարարման սակագներ:
- Արդյունավետ աշխատուժ

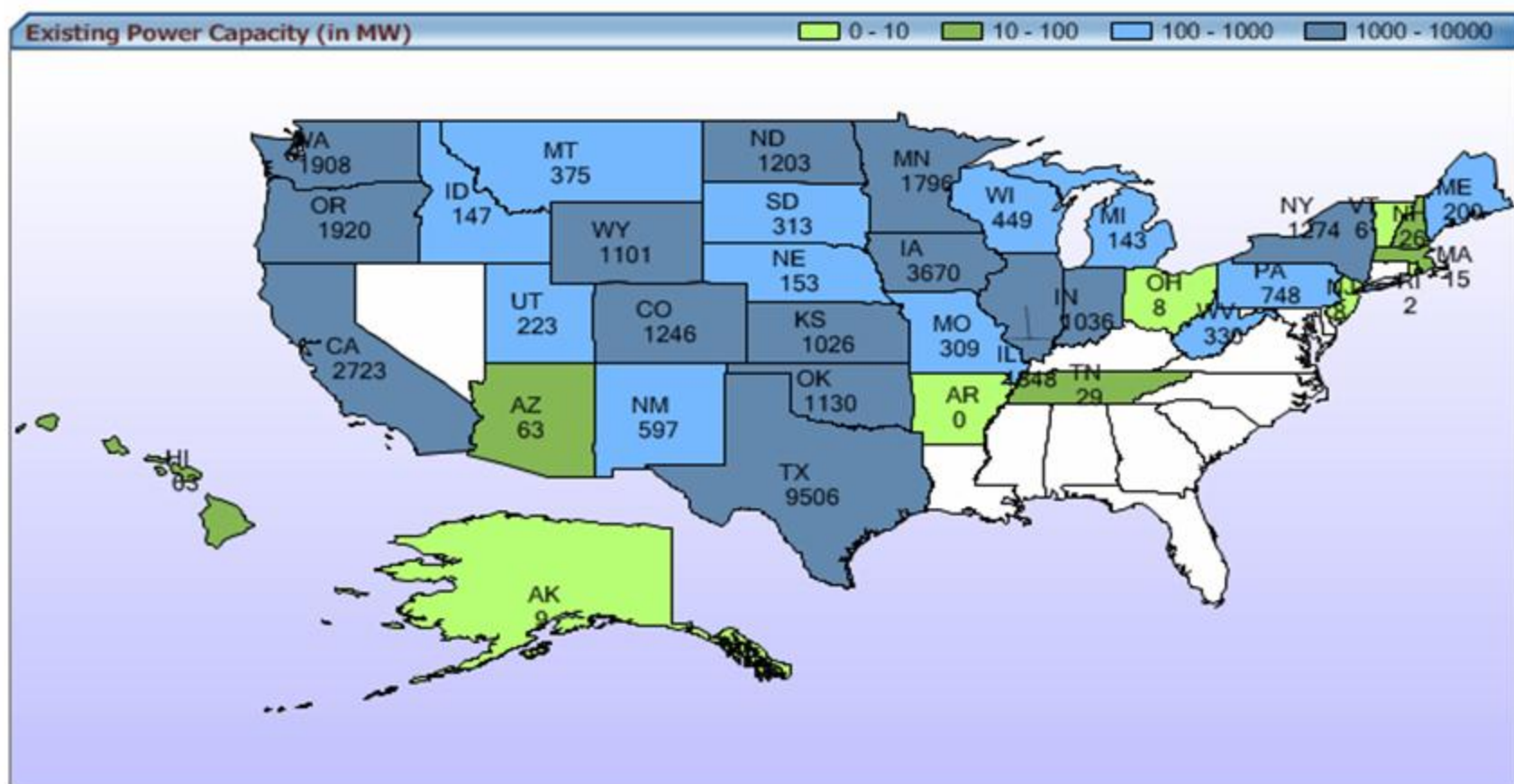

ԱՄՆ հողմային էներգիայի ստացման պոտենցիալը

ԱՄՆ հողմային էներգիայի ստացման պոտենցիալը

Աղբյուրը՝ Ամերիկյան հողմային էներգետիկայի ասոցիացիա

Հողմային էներգիայի ստացման ստեղծված միջոցները

- Ներդրված միջոցների տեսանկյունից ԱՄՆ տարածքում առաջնորդող նահանգներն են.

–Տեխաս՝ 9,506ՄՎ

–Այովա՝ 3,670ՄՎ

–Կալիֆորնիա՝ 2,723ՄՎ

–Օրեգոն՝ 1,920ՄՎ

–Վաշինգթոն՝ 1,908ՄՎ

Այովան հողմային էներգետիկայի ոլորտում ԱՄՆ առաջնորդող նահանգներից մեկն է

- Այովա նահանգում արտադրված էլեկտրաէներգիայի 17 - 20% ստացվում է վերականգնվող (հողմային) աղբյուրներից:
- Այովա նահանգում իրականացվում են ծրագրեր, որոնց շրջանակներում քամուց ստացվել է 3670ՄՎ էլեկտրաէներգիա:
- Դեռ նախատեսվում են ծրագրեր՝ ընդհանուր լրացուցիչ 200ՄՎ ապահովելու համար:
- Դասակարգումը ամբողջ ԱՄՆ տարածքով՝ (փաստացի հզորությամբ) - #2
- Դասակարգումը ամբողջ ԱՄՆ տարածքով՝ (պոտենցիալ հզորությամբ) - #10

Հարցեր

Ջոն Քոնրադ

Այովա նահանգի հանրային ծառայությունների խորհուրդ
joan.conrad@iowa.gov

ՀԾԿԱԱ (NARUC) էներգետիկայի ոլորտի կարգավորման համագործակցության ծրագիր

Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովը եւ
Այովա նահանգի (ԱՄՆ) հանրային ծառայությունների խորհուրդը